

Včelári sa prezentovali prvýkrát od roku 1929

Št, 11/26/2009 - 15:50 | redakcia, NOVINKY Z RADNICE

Po osemdesiatich rokoch sa do Trnavy v novembri vrátila Národná výstava včelárstva. Dva dni, 14. a 15. novembra, sa v Mestskej športovej hale prezentovali nielen včelári, ale návštevníci mali možnosť vidieť aj niekdajšie i moderné technológie výroby a spracovania medu a produktov z medu.

Významnou kapitolou výstavy boli aj prednášky o nových technológiách a zlepšovateľských aktivitách včelárov na Slovensku, v Česku a v celej Európskej únii. Hovorilo sa napríklad o apiterapii – možnosti liečby včelími produktmi, o bezpečnosti a kvalite medu, ale aj o nových kritériách hodnotenia jeho kvality. Súčasťou boli prezentácie jednotlivých spolkov Slovenského zväzu včelárov, ale napríklad aj Včelárskej paseky, múzea a skanzenu v prírode v Kráľovej pri Senci, Chovnej stanice včelích matiek v Slatine a Ústavu včelárstva v Liptovskom Hrádku.

Výstava takéhoto charakteru sa v Trnave naposledy uskutočnila v roku 1929, samozrejme, na úrovni vtedajších výstavných možností a úrovne včelárstva, aká bola v dvadsiatych rokoch. Výstavu v športovej hale pripravilo najvýznamnejšie slovenské záujmové združenie včelárov – trnavská základná organizácia Slovenského zväzu včelárov. „Zo zachovaných materiálov vieme, že toto obdobie pred 80 rokmi bolo podobne poznačené suchom. Roky 1927 – 30 boli pre včelárstvo veľmi ťažké, boli nepriaznivé poveternostné podmienky,“ hovorí organizátor, predseda trnavskej odbočky Slovenského zväzu včelárov Peter Kudláč.

Okrem spomínaného jubilea včelári oslavovali dvakrát. Národná výstava sa uskutočňuje v roku 90. výročia založenia organizovaného včelárstva na Slovensku, vytvorenia tzv. územného spolku včelárov a postupne okresných a krajských organizácií (vtedy sa volalo Krajské ústredie včelárskych spolkov na Slovensku pod vedením Jána Gašperíka). Trnavská organizácia bola jedna z prvých, ktorá vznikla už v prvom roku existencie spolku. Na podujatí sa hovorilo najmä o súčasnosti. „Jedným z cieľov tejto výstavy bolo aj predstavovanie včelárov, aby návštevníci vedeli, čo včelárstvo prináša, aké sú jeho krásy,“ hovorí Peter Kudláč.

O podujatie bol, napriek voľbám do regionálnych samospráv, veľký záujem, najmä v prvý deň veľtrhu. Súčasťou podujatia bolo aj odovzdávanie cien zaslúžilým členom trnavského Slovenského zväzu včelárov. Okrem uznania úspešným a dlhoročným včelárom sa odovzdávali aj ceny za najlepšiu slovenskú medovinu a med. V celej Európskej únii si svoje produkty môžu trnavskí včelári spokojne porovnávať s včelármi z Francúzska. Včelári žnú v posledných rokoch úspechy v medovine, ceny patria takmer výlučne Trnave a trnavskému regiónu. Referencie z predchádzajúcich výstav prezradili, že tá trnavská patrila k najlepším z oblasti včelárstva za posledných 12 rokov.

Národná výstava včelárov v Trnave patrí do koncepcie organizovania nových výstav krajského typu – ich slovenskou súčasťou sú výstavy Včelár – Záhradkár v Trenčíne a Agrokomplex v Nitre. „Keďže v týchto krajoch sa výstavy organizujú každoročne, nášmu kraju a Trnave prináleží organizovať takéto podujatie po šiestich rokoch. Tohtoročná výstava bola pre nás zaiste aj zaťažkavou skúškou, pretože sme ju organizovali od piky, od najmenších drobností až po propagáciu, ktorú chceme určite v budúcom ročníku výstavy posilniť,“ hovorí Peter Kudláč.

Trnavských včelárov, podobne ako ich kolegov na celom Slovensku, trápí nedostatok mladých,

začínajúcich včelárov. Oveľa výraznejšie sa to prejavuje v mestách, pretože v mestskom prostredí majú mladí včelári oveľa viac možností pre vyžitie voľného času. „Je to tu horšie, mladí inklinujú k počítačom a iným druhom zábavy. Je menej krúžkov ako kedysi, aj preto sa omladina nevracia do včelárskych radov. Azda aj táto výstava to naštartuje a rozbehne proces prijímania mladých včelárov,“ hovorí Peter Kudláč.

Včelári sa zaoberali aj aktuálnou situáciou v oblasti včelárstva z pohľadu ekonomiky v rámci odvetvia pôdohospodárstva. S radovými včelármi a funkcionármi preto diskutovali aj minister pôdohospodárstva SR Vladimír Chovan a ústredný riaditeľ Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR Ján Pliešovský. „Najlepšia situácia bola v minulých rokoch, ale teraz sa mení. Prichádza nielen klieštik, ale aj iné druhy parazitov a chorôb. Vtáky prestávajú mať dostatok prirodzenej potravy, začínajú sa živiť včelami. Je to ucelený komplex problémov. Napríklad, zavádzanie geneticky modifikovaných organizmov, ale aj sucho, ktoré nás trápi v posledných rokoch. Aktuálnou otázkou je udržanie kondične silných včelstiev a ich počet,“ hovorí o situácii v Trnave a okolí predseda regionálneho krajského združenia Slovenského zväzu včelárov Rudolf Moravčík.

V minulosti, keď sa včelárstvo u nás dostávalo do zlého obdobia a na pomyselnú križovatku, bolo práve trnavské včelárstvo hybnou silou. Azda to súvisí so silou Juraja Fándlyho, asi najznámejšieho včelára z tohto regiónu. A nielen meno Juraja Fándlyho sa skloňovalo. V Trnave sa medzi tých známych dostali napríklad Ján Natšín (1886 – 1954), ktorý ako učiteľ pôsobil nielen v Trnave, ale aj v Piešťanoch, a bol aktívnym propagátorom včelárstva. „V Trnave a okolí sme mali veľmi silné ročníky včelárov. Dnes je však v porovnaní s obdobím pred 40 rokmi potreba vedomia a vzdelania včelára desaťkrát vyššia, a stále to nestačí. Veľmi dobre sa uplatnil v praxi nový zákon a úprava legislatívy o predaji z dvora. Niektorí včelári môžu takto predať celú svoju produkciu. Podobne úspešne sme u spotrebiteľov zaznamenali aj náš projekt Slovenský med, do ktorého sa zapájajú slovenskí výrobcovia. Po rôznych laboratórnych skúškach z hľadiska potravinovej bezpečnosti a kvality získajú certifikát Slovenský med, a ten si môžu uvádzať na svojich etiketách. V Trnavskom kraji je takto registrovaných 67 produktov včelárov,“ hovorí predseda regionálneho krajského združenia Slovenského zväzu včelárov Rudolf Moravčík.

Martin JURČO